

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dógenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Megszerették Magyarországot.

A bajor királyi család tagjai.

Bezzeg, hallgat a mi trónörökösünk.

Debrecen, augusztus 24.

A magyar népnek, a magyar földnek van valami lekötő varázstulajdonsága. Aki bizalommal jön a földünkre, bizalommal közeledik hozzánk, itt felejt a szívé, lelke rokonszenves érzelmekkel telik meg.

Mostan is, hogy a bajor királyi uralkodó család több nő tagja a trónörökösével és Lajos bajor királyi herceggel néhány napot töltött Debrecenben, ezek az előkelő idegenek sem vonhatták ki magukat földünk, népünk lekötő tulajdonságai alól. Érdeklődtek a dolgaink iránt. A közönség közé elegyedtek el. Igyekeztek megnézni a látnivalókat, igyekeztek megösmerni népünket, holott ezen országhoz, ezen nemzethez az átutazó művelt előkelő idegen érdeklődésénél egyéb nem füzte őket. Mégis úgy távoztak el, mint barátjaink. Nyíltan kimondták (emellett viselkedésükkel is tanúsították!):

Megszerettük bennötöket! Saj-

náljuk, hogy több időt nem tölthetünk köztetek.

Mindnyájunknak jólesik és jól esett ez a rokonszenv. Annál inkább jólesik, mert a saját uralkodó családunk tagjai részéről e tekintetben sem igen vagyunk elkényeztetve. Itt van például legelső sorban maga a trónörökösünk. Még ma is igazi rejtély mi reánk magyarokra!

Dacára, hogy egyik legfényesebb trónja a magyar királyi trón lesz, még annyi meleg és őszinte érdeklődést sem mutatott irántunk, mint most a bajor királyi család tagjai. Ha jött, kelletlenül, muszájból jött a fővárosunkba. Midőn tehetett, még az éjszakát is vasuti kocsijában töltötte el. Azonkívül, hogy mint katona pár magyarországi hadgyakorlaton résztvett, soha felénk sem nézett. Sem országunkat, sem népiünket nem óhajtotta megösmerni, megközelíteni! Az az, bocsánat! Mégis csak érdeklődött országunk iránt, mint — vadászterület iránt; mert Harnancourt gróf és Pallavicini őrgróf barátjainak nyulhajtó vadászatain több ízben is résztvett idegen mágnásoknak a társaságában. A nyuljainkat tehát mégis csak ösmeri a fenséges ur! Sőt idővel talán még arra is rá fog jönni, hogy nyulakon kívül még egyéb vadak is

előfordulnak szép Magyarországon? S hogy nem mindegyik olyan szelid fajta, mint a nyul! Az Harnancourt és Pallavicini gróf urak házilag nevelt sárga-fekete füllü nyuljai...

Kenyeret a népnek!

Kenyérgyár Debrecenben.

Debrecen, augusztus 25.

Mindenféle nagy a panasz a kenyér drágasága miatt. Különösen a szegény néposztályt nyomja az inség annyira, hogy maholnap kénytelenek lesznek lemondani buzakenyérrel s azt feleselőt embernek nem való táplálékkal. Ezen állapotot segíteni igyekeznek mostanában a városok vezetői s ezen városokban elől jár jó példával Budapest fő- és székváros. A kenyérgyár alapítása a szegény néposztály érdekében történt, hogy olcsó és amellet jó minőségű kenyérral lássák el azt. Ezen intézkedés a népnek nagy hasznára van s megmenti őt attól, hogy többre kerüljön neki a kenyér, mint a hus.

A nép érdekeit Debrecenben is felkarolták. Több oldalról halljuk, hogy egy vállalat indul, amely kenyérgyárat létesít s naponként hat-nyolcezer kilogramm jó minőségű és olcsó kenyérral fogja ellátni a szegényebb közönséget.

Be lesznek vonva e vállalatba Debrecen vezető emberei s oda fog törekedni a vállalat, hogy megmentse a dolgozó, munkás

Áldomás.

— Rab cimborám, igyunk, hej, áldomást
Fulánkossal, céda asszonyokkal!
Kacagva győznek büszke hímeken,
Szavukra trón leomlik hirtelen,
Csókjukban ég a börtön pokla...

Te térdepelsz? — Pap volt a cimborám.
Oltár előtt kopott a térde.
Hívók ezüstjét játszva, könnyedén
Kiloptam szent karácsony éjjelén:
Szerelmet, mámort vettem érte.

Keresztet vetsz? — Te ájtatos bolond!
Igyál, ki tudja, élsz-e holnap.
Lásd, én raboltam, még se könnyezek.
Csuha, öleltek rózsaszín kezek,
Örültem csóknak, szittyá-bornak!

— Hadd térdepeljek kissé, cimborám,
Mert eltapodtak, megsebeztek,
Letépték rólam cifra köntösöm,
Az élet útját vérrel öntözöm,
Szerelmes ajkam néma, vesztég ..

Ne gúnyolódj: maradt egy sóhajom.
Hadd szálljon messze csöndes éjen,
Hol sír egy asszony nagy-magánosan.
Rajongó gyászát gúnyolják sokan:
Madonnaként zokog kevélyen.

Hej, lányok, ifjak elhagytak korán...
Igyunk hát áldomást, rab cimborám!

Gara Akos.

Kuruc keresztelő tokaji borral.

Irta: Móricz Pál.

I.

A határszéli hegyek rejtett völgyében, fent a máramarosi havasok között napok óta nagy volt az izgalom. Különböző hegyi ösvényeken özönlött a torzonborz, marcsona hadi-nép ide a pataktól keresztülzaladt terjedelmes, selymes pázsitu völgybe. Éjfél felé fent bagolykodtak a tábornokoknál. Amodébb a duda zengett zsongott. Másik csoportnál a tárogató rivalgása mellett táncoltak a daliák... Amde azért sokan tanyáztak le amellő a sudár őszes bajuszu, fonott, fehér varkocsu öreg vitéz mellő is, aki nyeszlett farkasbőr

kacagányát gyürte maga alá és a tábornoknál háromlő törét kováskövön csiszolgatta. A kopott vitéz csak akkor szünetelt munkájában, midőn kotyogó kulacsal kínálták a fiatalabb pajtások.

— Mihály bátyám, használja egészséggel! Szinte pironkodva mondta a fiatal vitéz.

— Hehe! az öreg katona elnevette magát. Peti fiam! Valóban becsületes ital ez! Nem becsmérem, de azért kimondom, hogy egyszer már én is éltem olyan nemes bortalal, amely után még a császár is szives örömet megnyalta volna a száját.

— Minek beszélget kelmed itt a császárról!? mordult fel a tűz mellől egy vastagszemöldökű, szilajtekintetű katona, — amikor mi most is várván-várjuk fenséges urunkat, vezérünket, Rákóczi Ferencet Nagylengyel országból, a bujdosásnak földjéről.

— Rákóczi! Rákóczi! Eljen Rákóczi! A tábornok mellől felugráltak a rongyos dolmányu bujdosók, katonák. Csörömpölt a kardjuk. Villogott a szemük! Ölegették egymást. Majd midőn a lelkesedés viharzása elhalkult, a törét csiszoló kopott öreg vitéz könyvelábadt szemmel tekintett körül. Vastag hangja megindultságtól remegett.

— Hejnye fiam! Nem akartam én itt a németet dícsérni... Miattok pusztult el jegy-

Az összes tanintézetekben szükséges legújabb kiadásu

iskolakönyvek

mindenfélé papír-,
író- és rajzszerk
legolcsóbban kap-
hatók

Csáthy Ferencznel

Debreczen legrégibb
könyvkereskedésében
DEBRECZEN,
Egyháztér 2. szám.

néposztályt a sok nyomortól és szenvedéstől, amelybe a kenyérdírgaság kergette.

A humánus vállalat megindulása nagy örömet fog kelteni. — Szükséges azonban a prosperálás céljából, hogy azt városunk minden rétege széleskörű anyagi és erkölcsi támogatásban részesítse, mert csak így teljesítheti a vállalat azon érdekeket, amelyeket programjába fektet. Segíteni kell a népen addig, amíg annak türelme el nem vész s amíg az csoportokba verődve nem követeli: „Panem date nobis!”

EGYHÁZ, ISKOLA.

Presbyteri gyűlés.

(Kálvin emlékmű. — A püspöki palota ellen beadott felebbezések sorsa.)

A református egyház presbyteriuma esütörtök délután gyűlést tart. — A gyűlés tárgysorozatán ismét nagyon érdekes tárgyak szerepelnek. Így például a Kálvin-emlékmű és a püspöki palota ügye. Az utóbbiban az a legújabb fordulat, hogy a beadott felebbezést a Pavlovics és Szilágyi cég visszavonta, míg a másikat, mint tárgyalant az e-peres visszautasította. A tárgysorozat fobb pontjai egyébként ezek:

Esperes ur ez évi 1153. sz. levele a Debrecenben létesítendő Kálvin-emlékműre való gyűjtés tárgyában. — Esperes ur ez évi 1196. sz. levele az Egyháztér és Hatvan-utca sarkán való építkezés tárgyában ez évi 787. sz. P. végzés ellen Pavlovics és Szilágyi-műépítéssel felebbezésének visszavonása s Polgár Dániel felebbezésének elutasítása tárgyában. A városi tanács ez évi 3474. sz. levele a nagytemplom tornyában levő tűzöri szobának kiutasítása tárgyában. — Néhai Szabó Kálmán helyének a felső leányiskolai igazgatótanácsban betöltése. — Az ingyenes iskolázási földéken emelt épületek tulajdonjoga tárgyában a vegyesbizottság megalakítása iránti intézkedés. — A pénztári számadást felülvizsgáló bizottságba két rendes és két póttag választása. — Hajdu Béla és társainak kérvénye a Csapó-utca 7. számú házastelekre egyházunk javára bekebelezett utóöröklés törlesztésének engedélyezése vagy a mostani 50,000 kor. helyett kedvezőbb kamatozása és törlesztési költségen felvétele tárgyában. — Bogár Lajos lelkész kérése a jövő év má-

béli szép mátkám. Öreg özvegy édes anyám... Testvéreim. Sok száz barátom! Szülőfalum a fehérre meszelt templommal! .. Ha száz életem volna, azt is mind Rákóczi Ferencért áldoznám! Csak már itt volna! Csak már jönne! Ezt az egy életemet is mindjárt neki adnám, mert szereti a népet, mert a népszabadság védelmére jön közibünk kikergetni hazánkból a pusztító, gyilkos idegen hadakat.

— Jól beszél! Értjük mi Mihály bátyánkat! Hát csak folytassa már amibe bele kezdett.

A kopott öreg kuruc engezzelődötten sodorította meg vastag bajuszát.

— Hisz' csak azért akarok beszélni, ti bangák! Hogy hamarább teljék a várakozásunk ideje! Egyikötök se várja szontyolódott kedvvel Ferenc atyánkat, megváltónkat.

— Ne cifrázd már Miska! Ezzel meg a vén vitéznek egy még vénebb, még kopottabb cimborája ripakodott rá a törét esiszolgató kurucra.

— Már mért cifráznám! Hisz' kend is ott volt! Akkor még kend is labanc hajdu volt Tamás bátyám, amikor a kuruc kereszteselőknek megtartottuk a cseegős száju Lipót esászsár tokaji borával...

Az Öreg Tamás hajdu süvegén már a sastollat is kettétörte az idő. Fél komolyan, fél tréfásan esóvalta meg sebforradásos fejét, arcát a jó öreg.

— Hjnyc, te pokolra való! Még mindig az eszedbe tartogatod azt a kis esetet...? Jól van! Mondsz hát! De, ne felejtőd, hogy edafent is laknak!... (Folytatjuk.)

jus havában Washingtonban a vasárnapi iskolai ügyben tartandó gyűlésre kiküldetése tárgyában. — Az iskolaszék ez évi 1015. sz. végzése arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Herczeg János tanítót 200 korona fizetés természetével bíró személyi pótlékban részesítette. — Az iskolaszék ez évi 1035. sz. végzése Kovács Etelka tanítónő nyugdíjaztatása folytán teendő intézkedések tárgyában azzal a javaslattal, hogy helye a pályázatban résztvevő tanítónők közül töltesse be új pályázat mellőzésével. — Az iskolaszék ez évi 1036. sz. végzése a pályázatban résztvevő tíz tanítónő közt a sorrend megállapítása tárgyában. Egy, esetleg két tanítónő választása.

Református tanítók gyűlése. Budapestről írják: A református tanítók országos egyesülete tegnap délelőtt tartotta közgyűlését a Lónyay-utcai gimnázium dísztermében, amelyen az ország összes református tanítói képviseltették magukat. — A közgyűlést Simon Károly elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel.

Foglalkozott azokkal a feladatokkal, amelyek a református tanítóságra várnak. Az elnöki előterjesztések során kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Kiss Aron haláláról. Majd azt javasolta, hogy az egyesület dr. Antal Gábor negyvenéves püspöki jubileuma alkalmával küldöttségben üdvözzölje. Az indítványt a közgyűlés egyhangúlag elfogadta. A napirendet Szalóky Dániel nyitotta meg, aki dr. Kiss Aron fölött mondott emlékbeszédet. Siaka Lajos az egyesület tiszteletbeli elnöke foglalkozott a tanítók szolgálati pragmatikájának kérdésével. Határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben kéri a konventet, hogy hasson oda, hogy a törvényhozás mielőbb módosítsa ezt a református tanítókra sérelmes törvényjavaslatot olyképpen, hogy minden tanító, aki magyar nyelven tanít, olyan fizetést kapjon, mint az állami tanítók. — Továbbá kéri, hogy a konvent küldjön ki bizottságot, amely a tanítók feladataival foglalkozzon. Dulházy Kálmán (Hajdumegye), Osurka István (Debrecen), Urai Gyula (Derecske), Kecskeméti László és a többek hozzászólása után a közgyűlés a javaslatot elfogadta, Lévay Imre a fizetésrendezés kérdését adta elő. Dobó Sándor ismertette a legújabb zsinati törvényeket és a református tanítók jogi helyzetét. Kovács Lajos buzdító szavai után áttértek az indítványok tárgyalására. Végül dr. Benedek János országgyűlési képviselőt az egyesület d sztagijává választották.

Bucsu. Mária Pócsra, bucsura a magyar ajku görög katolikus vallású hívek indulnak esütörtök reggel 5 órakor szent mise után; gyalog szerrel teszik meg az utat processióval Papp János esperes és Plesa Ferenc tanító vezetésével.

Beiratkozás a nyelviskolába. A debreceni újonnan szervezett modern nyelviskola német és francia kurzusaira beiratkozhatni naponta d. e. 11—12-ig, d. u. 3—5-ig. A tanítás az első órától kezdve az illető idegen nyelven folyik. Külön tanfolyamok gyermekek, felnőttek, valamint kezdők és haladók számára. Havi tandíj 10 korona. Abeles Adolf, igazgató. (Szent-Anna u. 18.)

Beiratkozás a polgári fiúiskolába. A debreceni négy osztályú, nyilvános, magán polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig eszközölhetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

Az orosz tábornok sirja.

Érdekes adatok.

Boruss Mihály hírlapíró társunk rövid, de felette érdekes adattal gazdagította a fűvészkerti orosz sírral kapcsolatos találgatásokat.

Nagy köszönettel adózunk érdeklődéséért. Ez valóban újabb adat volna, hogy az orosz tábornok esontjait évtizedekkel ezelőtt elszállították, visszavitték hazájába. A kiásvott esontokat hazavitték a moszkvai temetőbe.

Nem vonjuk kétségbe, hogy Boruss kollegánk és barátunk hiteles helyről meríti ezen állításait! Amde annál inkább érdekes a tisztázása:

1. Ki volt ez az orosz tábornok?
2. A debreceni csatában szenvedett sebesülése következtében hunyt-e el?
3. Milyen körülmények között temették a kollegium fűvészkertjébe?
4. Melyik esztendőben és kik jöttek érte, illetőleg a hamvaiért — Orosz honból?
5. Miként történt a kiásvása és elszállítása távoli hazájába, illetőleg a moszkvai temetőbe?
6. A városnál vagy a kollegiumnál maradtak-e fent erről a sírfelbontásról írott adatok?

Mert tény, hogy az 1870-es évek derekán vagy később valamivel — a korhadt nagy, idomtalan fakereszt már nem állott a helyén. Hanem a jelenlegi diák-kórház felőli oldalon a kerítéshez volt támasztva! Később bizonyosan feltűzeltek.

De még ekkor nem volt arról szó, hogy a sírt megbolygatták volna, még kevésbé, hogy a esontokat a szabadságharc után oly nagy idő múlva akár az orosz nagykövetség megkeresésére, akár magánosok, például a család közbenjöttével távoli szülőföldjére hazaszállították volna! Sőt ezen időtájt még a domborodó sírhantot sem simitották el teljesen a kerti munkások. Mutogatták is:

— Az ott az orosz tábornok sirja!...

Hogy pedig előbb történt volna, a szabadságharcot követő esztendőben vagy évtizedekben történt volna a hamvak kiásvása és a „moszkvai temetőbe” szállítása, a közlekedési eszközök hiánya miatt (akkor még nem voltak meg a mai kényelmes vasuti hálózatok!) nehezen, mondhatnánk alig-alig képzelhető el?

Mindenesetre Boruss barátunk határozott — bár bizonyítékokkal eleddig nem igazolt — állításával szemben még érdekesebbé vált a sírhely ügye! Azért ismételtelen és bizalommal felkérünk mindenkit, akinek valami mondanivalója van vagy komolyan vehető adatja van a fűvészkerti orosz sír felől, közölje velünk! Mert a mendemondákból így hámozhatjuk ki az igazságot! S ha a hamvakat tényleg elszállították a „moszkvai temetőbe” vagy oda, ahová, akkor nincsen értelmese az emlékkő állításnak! De legalább el-értük azt, hogy az immáron rejtélyesnek nevezhető sírhelynek a történetét megvilágítottuk! Amit mi részünkről magában véve is sikernek fogunk tekinteni! Hiszen e kérdéssel kapcsolatosan a felejtethetlen nagydőre vonatkozólag is szélesebb körben gerjesztettük fel a szunnyadó érdeklődést.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Vasarathelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Biharvármegye területéhez tartozó *Berettyóújfalú* községben a szeptember 29-ére és 30-ra eső országos vásár ez évben kivételesen egy napon, szeptember 29-én tartassék meg. Debreceni vásárló iparosainkat is érdekelni fogja ez a hír.

Életmentő csendőrök.

Öngyilkossági kísérlet a birói zár miatt.

Felakasztotta magát a csendőrök szemelattára.

Debrecen, augusztus 24.

Érdekes eset játszódott le a cserei tanyák egyikén. Horváth Lajos cserei gazdálkodó tanyáján a csendőrök szemelattára felakasztotta magát, de a csendőrök idejekorán mentésére siettek és megmentették.

Az esetnek az előzményei érdekesek, bár fölötté elszomorítóak is. Horváth Lajos egyik debreceni banknál kölcsönt vett fel augusztus 20-iki lejáratra. Horváth arra számított, hogy jó termés lesz és a felvett ösz-

szegyet könnyű szerrel visszafizetheti. Számítása nem vált be. Mint mindenütt, az ő földjén is ugyancsak silány volt a termés. Fizetni ezért nem tudott. Ami kevés éppen termett, annak árát maga és családja megélhetésére akarta fordítani.

A bank azonban nem várt, hanem a termésre zárgondnokságot kért, mit a bíróság el is rendelt. A zárgondnokság végrehajtására a debreceni esendőrörstől Keleszi és Fűzi esendőrörsvezetőkből álló járőrt küldték ki.

A esendőrök Horváth tanyáján hírét, se hamvát nem találták a terményeknek. A gazdálkodó azt mondta, hogy az egész termést már régen eladta. A esendőrök nem adtak hitelt szavainak, hanem kutatni kezdtek és a szomszédoktól megtudták, hogy Horváth náluk elrejtette terménykészletét. Közben megtudta Horváth, hogy szomszédai elene vallottak, nagyon megrettent. Félt, hogy megbüntetik. És mikor tanyájára látta betérni a esendőröket, kik a szomszéd tanyából jöttek, a tanyaház végén kinyuló gerendára felakasztotta magát.

A esendőrök azonban szemtanúi voltak a jelenetnek, odarohantak és az elkékülő arccal a kötélén lógó embert levágták. — A szerencsétlen életben volt, a vastag, durva kötél azonban oly súlyos sérülést ejtett torkán, hogy csak órák múlva tért magához.

Horváth Lajos nős, családos ember. Ongyilkossági kísérletéről a esendőrök jegyzőkönyvet vettek fel és betérjesztették a törvényszékhez.

Valószínű, hogy a szóban forgó bank, illetve ennek ügyésze a történetek után visszavonja a végzetes zárgondnokságot és várnak, míg a nehéz sorsban levő gazdálkodó magától fizetni tud.

Nagy vasuti katasztrófa.

Megsérült debreceni vasutasok.

Összeütközött tehervonatok.

Két halott, tíz sebesült.

Debrecen, augusztus 24.

Fátumszerű pontossággal történik minden nyáron súlyosabb természetű vasuti összeütközés, vasuti katasztrófa Debrecen környékén, a debreceni üzletvezetőség területén. A püspökladányi, majd a kabai vasuti szerencsétlenség nyitotta meg a véres és végzetes sort. A szoboszlói borzalmas emlékü, rettenetes katasztrófa után pedig alig múlt el egy év.

Most ismét emberi vér áztatta a vasuti síneket, ismét megeseonkított, halálra sebzett emberi testek kiömlő vére festette pirosra az összeroncsolódott, összetört vasuti kocsikat. Az elmúlt éjszaka ugyanis a Debrecenből Szatmár felé induló egyik tehervonat összeütközött Szatmár közelében egy másik tehervonattal és az összeütközésnek két halottja és tíz súlyos sebesültje van.

Valamennyi áldozat vasuti ember. Kiket nehéz szolgálatuk közben sujtott agyon, vagy sebesített halálra a végzetes véletlen. A katasztrófa borzalmas voltát mi sem mutatja jobban, mint az, hogy az összeütközött vonatok egész személyzete megsebesült. — Senki sem menekült. Hogy kit terhel anyyi elpusztult, illetve szerencsétlenné tett emberélet, még nem lehet tudni. Akinek gondatlansága okozta a bajt, az is áldozata lett a katasztrófának, mert hisz mondtuk, hogy a vonatokon mindenki megsebesült. Egyébként szigorú vizsgálat van folyamatban.

Első hír a katasztrófáról.

Debrecenben ma reggel már futótűzként terjedt el a katasztrófa híre. A katasztrófát a debreceni üzletvezetőséggel éjszaka fél egy órakor tudatta egy hivatalos távirat, mely ezeket tartalmazta:

Miskolc és Halmi állomások között nyílt pályán fél tizenkét óra tájban összeütközött az 1741-es gyors-

teher a 1741-es közönséges tehervonattal. Az összeütközés következtében egy vonatfékező szörnyethalt, egy vonatvezető és egy fékező halálosan, a két mozdonyvezető, két fűtő, négy fékező súlyosan megsebesültek. Számos kocsis összetört, a pályatest felszakadt. Intézkedést, vizsgálatot kérünk.

Szatmári állomástönökség.

A táviratot Uhlarik Béla üzletvezetőnek kézbesítették, ki azonnal megtette a legszükségesebb intézkedéseket, aztán pedig Bacsó felügyelővel, ellenőrökkel és műszaki munkásokkal külön vonaton kiutazott még az éj folyamán a helyszínre.

Hogy történt a katasztrófa.

Szatmári tudósítónk a borzalmas szerencsétlenségről az alábbi táviratban számol be:

Óriási vasuti szerencsétlenség történt a mára virradó éjszakán a szatmárnégyesi Halmi és Mikola községek között. A szatmárról induló 1764. számú tehervonat teljes sebességgel haladt a nyílt pályán, a mikor pár perccel éjjel előtt e sín páron kétfős fehér fény közeledett. A mozdonyvezető nyomban vészjelét adott és fékezett is, de már későn.

Halmiból ugyanis valami félreértés vagy hibás jelzés következtében elindították Mikola felé az 1741. számú tehervonatot, amely ugyan csak teljes gőzzel haladt útján. A két tehervonat a nyílt pályán, egy dombkiugrás mögé rejtett forduló nál találkozott és a vezetők minden igyekezete dacára hatalmas erővel egymásnak futott.

Az összeütközés hatása borzalmas volt. A két mozdony a szó szoros értelmében pozdorjává tört és a két tehervonat tíz kocsija összezúzódott. Természetes, hogy az összeütközés ereje a súlyos kocsikat kidobta a vágányokból, úgy hogy most a forgalom is megakadt, még pedig hosszabb időre.

Az összetört kocsik romjai közül segélykiáltások hallatszottak, mire az épenmaradt vasuti személyzet nyomban hozzálátott a mentéshez. Együttal értesítették a szerencsétlenségről a szatmári pályaudvart is, ahonnan Pécsy László állomásfőnök és Mándy József forgalmi főnök rögtön különvonattal indultak a színhelyre.

Egy halott, tíz sebesült.

Ezalatt a vonat személyzete mozgalmasan látott hozzá a mentéshez. A különvonat megérkezéséig holtan került elő a kocsik alól Baráczon Lajos huszonhét esztendőse fékező. A sebesültek közül súlyosabb Kovács Lajos vonatvezető, Kiss Béla, Demeter Sámuel és Székely Bertalan fékezők állapota, míg Lipcsei András és Cseberás László mozdonyvezetők, Tokaji Ferenc és Szabó István fűtők, valamint Peleskey József fékező könnyebb sérüléseket szenvedtek. Valamennyit beszállították a szatmári köz-kórházba. Kiss Béla és Kovács Lajos halálukon vannak.

A segélyvonaton érkező munkások a szerencsétlenség színhelyén egész éjjel dolgoztak a romok elta-

karításán. Szigorú vizsgálat indult meg. A szerencsétlenséget valószínűleg hibás indítások okozták, melyek félreértésen alapuló jelzésből eredtek.

A sebesültek közül három debreceni illetőségű.

Cseberás István az 1741-es tehervonat mozdonyvezetője, kit csak nemrég helyeztek át Munkácsról Debrecenbe kiségitő mozdonyvezetőnek. A mozdonyvezető az összeütközés pillanatában leesett a vonatról, összetörte magát s különösen a lábán szenvedett súlyos zúzódásokat és sérüléseket.

Tokaji Ferenc ugyanennek a vonatnak fűtője. Egési sebeket és a fején zuzott sebeket szenvedett.

Demeter Sámuel vonatfékező a a harmadik sebesült a debreceniek közül. A karja tört el és a melle zúzódott be. Állapota súlyos.

Kovács Lajos vonatvezető, ki a legborzalmasabb sérüléseket szenvedte, királyházi illetőségű. Ez a szerencsétlen ember az összeütközéskor kibukott a csomagszállító kocsiból a töltésre és a következő pillanatban a vasuti kocsis rázuhant. A hátgerince tört el. A sebesülteket őt mentő kocsis vitte be a szatmári köz-kórházba.

A vizsgálat.

Felfüggesztett vasutasok.

A helyszínen felszáz munkás fogott hozzá a romok eltakarításához. A pályát 3 órára már rendbehozták, úgy, hogy a forgalom csakhamar helyreállt.

A szerencsétlenség ügyében a vizsgálat Uhlarik Béla debreceni máv. üzletvezető vezetése alatt megindult. Mikola állomás forgalmi tisztjét, egy váltókezelőt és egy pályőröt azonnal felfüggesztették állásától. A mozdonyvezetők ellen csupán eljárás folyik.

A kihallgatott vasuti személyzet vallomásából ugyanis kiderült, hogy vétkes könnyelműség folytán ugyszólván egymásnak engedték a két tehervonatot. Az egyik tehervonaton ugyanis Mikola állomás kitérőjében várnia kellett volna a másikra. A forgalmi tiszt hibájából azonban a szükséges letiltó jelzés elmaradt, így a vonat kiért a nyílt pályára, hol szembe került a másik tehervonattal. Az összeütközés oly heves volt, hogy mindkét vonatnál a mozdony után következő postakocsi kiugrott és belefördült a töltés mentén elhuzódó árokba. A mozdonyok összetörték, de megrongálódott mindkét részről az egész kocsisor. Az anyagi kár meghaladja a harmincezer koronát.

Uhlarik üzletvezető a vizsgálóbizottság több tagjával a délutáni órákban érkeztek vissza a helyszínre.

Beszélgetés az egyik sebesülttel.

Tokaji Ferenc a Királyházi köz-kórház Debrecen felé induló 1741. számú gyors tehervonaton volt fűtő. Negyvenkilenc éves családos ember. Debreceni illetőségű, itt lakik a Timár-utcaiban. Az összeütközés pillanatában a fékezőhöz ugrott, de a heves rázkódítás folytán ráesett a forró kazánra. Fején súlyos zúzódásokat szenvedett és féloldala s alteste teljesen összeégett. A szerencsétlen ember állapota azonban nem válságos, az orvosok feltétlen megmenthetik az életnek. Őt a többi sebesültekkel együtt előbb a szatmári köz-kórházba szállították. Innen azonban saját kívánságára reggel beszállították a debreceni

kórházba. Itt ma délután felkereste munkatársunk, kinek a következőkben mondta el a szerencsétlenség részleteit:

A 1741-es gyorstehervonattal indultunk el Királyházáról Debrecenbe. Cseterász László mozdonyvezető vezette a vonatot. Szatmár előtt Mikola és Halmi között Zsadány után kanyar van a pályán. A kanyar után nyílt pályára értünk. A sötét éjszakában felénk közeledett egy fehér fény. A Debrecenből elindult s felénk közeledő tehervonat jelzőlámpása volt. Fehérszínű, ezelőtt azonban piros volt a jelzőlámpa és ez zavarba hozta a mozdonyvezetőt, ki nyilván azt hitte, hogy bakterháznak a jelzőlámpása és csak akkor adott ellengőzt, mikor már annyira közel ért a felénk jövő vonat, hogy körvonala ki lehetett venni. Az összeütközés elkerülhetetlen volt. Én csak egy óriási robajt hallottam és egy hatalmas lökődést éreztem. A következő pillanatban elvesztettem eszméletemet és órák múlva ébredtem fel. Előbb a szatmári kórházba vittek, onnan hozták be Debrecenbe. Egyebet bizony nem tudok mondani, a nagy izgatottság miatt nem is tudtam semmit jól megfigyelni. Azt mondhatom, hogy a mi mozdonyunkon mindent elkövettünk a veszedelem elhárítására, de hát nem sikerült.

A szerencsétlen embert elővették nagy fájdalmai, nem is lehetett tovább kérdezősködni tőle.

Legujabb részletek.

Még egy halott.

Késő este táviratozza szatmári tudósítónk:

A katasztrófának még egy halottja van. Kovács Sándor vonatvezető a szatmári kórházban néhány órai kislődás után meghalt. Négy árva gyermeket hagyott hátra. A vizsgálat alkalmával megállapítást nyert, hogy a katasztrófát hibás váltóállítás okozta. A mikolai állomási előjáró azzal védekezik, hogy ő az indítás rendjét szabályszerűen eszközölte a vonatvezetővel, ki azonban alighanem összeeserelte azt és az 1764-es vonatot ideje előtt indította utnak.

Hasonló okból már máskor is történt szerencsétlenség, éppen emiatt lépéseket tettek már a máv. igazgatóságánál a vonatindítási parancsok reformálása iránt.

Legujabban kiderült, hogy a két vonat zárfekezése megmenekült. Ők egyedül sértetlenek a két vonat személyzete közül. — Az egyik leugrott a vonatról, a másikat az összeütközés ereje ledobta helyéről olyan szerencsésen, hogy semmi baja nem történt.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Irodalom, művészet.

A szovátai „Patakmajor“-ban.

Sokáig fog lelkemben élni
Ez édes reggel bájos képe.
Mosolygó nap, virágos színek
Sebes pataknak csicsérgése.

És szemek: barnák s szende kékek
S mosolygó arcok körülöttem.
Hálát adok te néked Isten,
Hogy idehoztál, idejöttem!

Itten e bájos környezetben
Olyan mesésen szép az élet —
Effelejjük, hogy nem születünk
Másért, csupán a halál végett.

Vértessy Gyula.

UJDONSÁGOK.

Az óriási juhász.

Adatok a hortobágyi pusztá életéhez.

Sok agyarkodója, de nem kevesebb a feltékeny hódolója a hortobágyi pusztaság szűzies érintettségének.

Az első a gyakorlatiasság szemüvegén nézik ezt a fejedelmi rónát! Mielőbb gyárakkal, tanyákkal éhajtának benépesíteni a Délibábok — világát. A virágos legelők szűzességét pedig magtermő barázdáknak akarnák felszaggatni a legszélsőbb határdombig.

Ezekkel szemben állanak azok, kik e pusztában látják az ősmagyar pásztor élet utolsó menedékhelyét. Azért ezt a helyet vagy ennek legalább nagyobb részét (ha másként nem, akkor állami támogatással is), jelen állapotában szeretnék fentartani! Hogy ugy a magyarságnak, mint az ide kiránduló idegeneknek olyan saját külön világa legyen ez, ahol az ősi, egyszerűbb, természetesebb életbe vissza álmodhatjuk magunkat. Ahol még gulyák, ménesek, birkanyájak, disznókondák szabadon csapásolják a pusztai virágokon ringatózó hajnali harmatot! Hol még egy „ősfajú“ pásztorépség saját külön szokásai szerint éldegél.

Művészek, írók különösen lelkesülnek ezért a pusztáért, amely utójára különösen Herceg Ferencet lepte meg, ihlette meg tavasi selymes zöld pompájával. Sőt, mint csak e napokban irtuk, még a bajor királyi család itt időzött tagjait is magához csábította, elbájozta az ősmagyar pusztá...

Írók és művészek forrongó koponyájában született meg az a merész ötlet is. Hogy a hortobágyi pusztaság közepén hatalmas halmot kell tölteni s annak az ormójára felkell építeni óriási nagy alakzatban az Izsó mester busuló juhászának másik szoborképét... Fénytelenül kutató szemével hadd merengjen bele a pusztába midőn csillagsugár köteleken ereszkedik, aláereszkedik a vadmadár rikoltásoktól, nyájak bőgésétől hangos alkonyat! Barnavigánós hirnöke a csöndes pusztai éjszakáknak...

E merész ötlet „az óriási juhászról“ — ötletnek maradt fent! mégis felemlítettük, mint bizonyosságát az Ős-Hortobágy-pusztá iránt mindenhol megnyilvánuló szerepet teljes nagy érdeklődésnek.

— Hajdúvármegye szekularizációs indítványa és a lipatóiak. Liptóvármegye törvényhatósági bizottsága pár nappal ezelőtt tartott közgyűlésén foglalkozott Hajdúvármegye ismeretes szekularizációs indítványával, melyet Hajdúvármegye pártolás végett a társ-törvényhatóságnak megküldött. Az indít-

vány felett Liptóvármegye közönsége napirendre tért s azt irattárba helyezte azon indokolással, hogy az indítványnak a jelenlegi válságos politikai időben való tárgyalását, amikor a nemzet közéletét az ország alkotmányos életébe vágó nehéz kérdések foglalkoztatják, politikai hibának kellene tekinteni. A törvényhatóság tartózkodni óhajtott oly kérdés pártolásától, mely az ország felekezetei között fennálló békés együttélés és kölcsönös türelem legkomolyabb veszedelmét rejti magában s amely kérdés felvetése kárhóztatandó a mai társadalmi viszonyok mellett, amikor a felforgató elemeknek támadása a magántulajdon szentségét sem kiméli. A szigorú határozatot egyhangulag hozta a közgyűlés, melynek tagjai nagy részben protestáns vallásúak. Ezen körülmény mindenestre meg fogja döbbeníteni a szekularizáció híveit, mert milyen határozatot fognak ezek után hozni a katolikus vármegyék.

— Jubiláns negyvennyolcas honvédelezredes. Bem tábornok erdőlyrészi dicsőséges hadjáratának legöregebb katonája: Horváth Ignác, a 48–49-es Mátyás huszárezred alezredese most töltötte be Kolozsvárt 96-ik évét. Az öreg alezredes a ritka évforduló alkalmából szeretettel üdvözölte Eszterházy Miguel gróf 48–49-es huszárszázados, a kolozsvári ereklye-muzeum tiszteletbeli elnöke, valamint Nagy Pál 48–49-es honvédfőhadnagy, a kolozsvári honvédegyelet elnöke. Horváth alezredes egészsége kitünő. Dr. Brandt József orvos-tanár, ki nem rég meglátogatta, megelégedéssel konstataulta, hogy a jeles katona szervei teljesen egészségesek s reméli, hogy a 100 esztendő is eléri.

— A Csokonai-körből. Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára hazaérkezett nyaralásából s mátl kezdve ismét ő végzi a kör titkári teendőit.

— Az utszélről. A gyógyító forrásokban gazdag székelyföldnek egyik legkiebesebb és legkedvesebb fürdőhelye Szovátafürdő.

Remek ez a hely! A társasága is végtelenül kedves. Mostan is időzik ott egy esomó szép lány, szép asszony. Ott üdül Debrecenből Nagy Kálmánné, a mi kerekfejű ügyvéd Kálmán doktor kedves barátunk bájos magyar urasszony felesége lánykájokkal, Vilikével.

Szóval Debrecen „nyári kivándorló“ hegyen, völgyön, szárazon, tengerek mellett! Mindenhol találhatók. Így például Kőrössi Kálmán doktor családjával a Balaton-mellett tölti e meleg nem zerelem napokat.

— Azonban visszatérek Szovátára! Vidám élet folyhat ott. Ennek a gyönyörű vidéknek egyik szépségét dicséri „A szovátai Patak-majorban“ című, lapunk máshelyén közölt hangulatos költeményünk is, melyet Vértessy Gyula dr. kitünő dolgozótársunk, a Petőfi-társaság tagja küldött be hozzánk a következő érdekes magyarázó sorok kíséretében:

— Van itt a fürdőhöz közel egy bájos kiránduló hely, a „Patakmajor“, annak az emlékkönyvébe irtam ezt a kis verset, amit itt küldök... Endrődy és Szabolcska is megénekeltek az emlékkönyvben ezt az édes helyet. Csupa poezis itt minden s amely tündérek lakása.

Bizony, a hegyek közé, a puszták mélyébe kell huzódni, ha tündérvilágról akarunk álmodozni. A városokból kikoptak már a tündérek, a tündérmesék. A városokban csak küzködik, veszködik az emberfia. Az éjszakáinknak sincsenek álmái.

— **Kinevezések és áthelyezések.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Balogh Ida eszengori, Lakatos Károly debrecenytanyai, Gál István debrecenytanyai, Mező Erzsébet olaszteleki állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanító-nőket a hajduhadházi állami elemi iskolához helyezte át; Balogh Antal, Rácz Albert, Simon Anna, Sólyom Juliánna okleveles tanítókat, illetve tanító-nőket a hajduhadházi állami elemi iskolához kinevezte, Benedek Ákos és Biró Géza okleveles tanítókat a debrecenytanyai, Zalányi Anna okleveles tanító-nőt pedig az olaszteleki állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, illetve tanító-nővé nevezte ki.

— **Stricker Sándor bucsulakomája.** A magyar mérnök- és építészegylet debreceni osztálya ma este bucsulakomát rendezett a távozó alelnök: Stricker Sándor tiszteletére. Az egylet tagjai, valamint a vasuti hivatalnokok kiváló nagy számban jelentek meg s számos felkészültben bucsuztatták el a távozó mérnököt, ki az egylet felvirágoztatása körül nagy érdemeket szerzett s akinek távozásában nagy veszteséget szenvedt az egylet, mint Debrecen társadalma.

— **Mihalovits István halálához.** Tegnap számunkban már hirt adtunk arról, hogy Mihalovits István meghalt. Mihalovits István halála mindenféle mély s őszinte részvétet keltett. Az elhunyt hosszú élete során társadalmi és a közélet téren nagy agilitást fejtett ki. Tagja volt a róm. kath. egyház-tanácsnak, iskolaszéknek, főgymnáziumi felügyelői tisztséget is viselt s általában a katolikus egyháziügynek intézésében nagy érdemeket szerzett. Ezenkívül nem volt humanus intézmény, amelynél az ő neve ne szerepelt volna. Városszeretett és becsülték. Halála széles körben keltett őszinte részvétet. — Mihalovits István ma délután fogják eltemetni a József kir. herceg-utca 37. számú gyászház-ól. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki: Mihalovits Anna férjével, Farkas Odönnel s gyermekeivel: Mária, Anna, Ilona s Odönnel, Mihalovits Jenő nejjével Leszli Margittal és Margit, Jenő, Mária s Anna gyermekeivel, özv. Mihalovits Gyuláné szül. Kérészy Gizella gyermekével Gizellával, özv. Szűts Jánosné, Mihalovits Krisztina, mint testvérek gyermekeivel, özv. Ferenczy Gyuláné, mint sógornő gyermekeivel, az összes rokonság nevében is mély fájdalomtól megtört szívvél jelentik a legjobb apa, a felejthetetlen após, a szerető nagypapa, a jó testvér, sógor és rokonnak Mihalovits István gyógyszerésznek, munkás s tevékeny élete 76-ik évében f. hó 13-án este háromnegyed 9 órakor, hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után, az Urban történt gyászos elhunytát. Szeretett halottunk földimadarványai f. hó 25-én, szerdán délelőtt 10 órakor fognak a József kir. herceg-utcai 37. sz. gyászházból, a róm. kath. templomban tartandó gyászistentisztelet után a Szent-Anna-utcai római kath. templomban tartandó gyász-istentisztelet után a Szent-Anna-utcai róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre szeretett halottunk rokonait, kartársait, barátait s ismerőseit bánatos szívvél meghívjuk.

— **Az összes fu- és leányiskolákban** használandó tankönyvek feláron kaphatók a Harmathy antiquariumban Fűvészkert-utca 14. szám. Saját érdeke megkívánja mindenkitől, hogy tankönyveit fenti cégnél szerezze be.

— **Debreceni játékosok a tokaji versenyen.** Tokajon vasárnap rendezett országos lawn-tennisz versenyre játékosaink közül többen átrándulnak. — A rendezőség

azonban csak ifj. Magoss Györgyöt engedte indulni, mert csak ő nevezett be kellő időben. Magoss György különben az elő és közpémérkőzést lejátszotta, illetőleg nagy fölényrel nyerte és már csak a döntő küzdelem két sutjit kell lejátszania a Hegyalja legkiválóbb tennisszezőjével, Rich Odönnel. Reméljük, hogy Tornaegyletünk szorgalmas és tehetséges játékosának sikerülni fog ellenfeleit legyőzni.

— **Egy debreceni huszárönkentes balesete.** — Sulyos baleset érte Szunyogh Rudolfot a debreceni Vilmos-huszárezred egyik önkéntesét. Az ezred tudvalévően most Nagyváradon van összpontosítva. Az iklódi pusztán körül tartott gyakorlat közben az önkéntes lova megbokrosodott és levetette lovasát. A szilaj paripa hátbarugta az önkéntest, aki eszméletlenül terült el. A szerencsétlenül járt fiatal huszárt sulyos belső sérüléssel a mentők szállították be a csapatkórházba.

— **Hirtelen halál.** Tóth Sándor 56 éves napszámos tegnap este Bundi-utca 9. szám alatti lakásán hirtelen elhunyt. Az orvosok megállapították, hogy a halált szívszélhűdés idézte elő.

— **A debreceni Zenedébe** való beiratkozás szeptember hó 6-án kezdődik. A tandíj olcsóbb bármelyik zeneiskola, vagy magántanító tandíjánál s tetszés szerinti részletekben fizetendő. Kezdő növendékek hetenként 3 tanórát, a többiek 3 gyakorlati s egy elméleti órát kapnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető a zenede helyiségében szeptember 6-tól 12-ig délelőtt 11 órától 1 óráig. Az igazgatóság.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, ösmerősök, kik felejthetetlen felelősséggel végtisztességtételén való me jelenésükkel fájdalmunkat enyhítették, fogadják ez uton hálás köszönetünket. Pálfi Ferenc és családja.

— **Az Arany Bika Mulató** szenzáció tekintetében forrpontra érkezett. Megnyerte vendégszereplésre a kabaret-művészet egyik leghíresebb művelőjét, Gara Ákos fővárosi író, ki mint szellemes és kedves konferenciér mindenütt nagy sikert aratott. Irodalmi műve, öletes előadása mindvégig lebilincseli az érdeklődést. Bizonyára Debrecenben is nagy tetszésben lesz része. A társulat többi tagjai is kiválóat produkálnak. Az „Alpesi esillagok” gyönyörű énekszáma meghatja és tapsra hangolja a publikumot. — Az állandó telt házak nagy sikerekről tanuskodnak mindenképen.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Boross Lajos ref. 4 hónapos, özv. Erdős Jánosné ref. 48 éves, Pongor István ref. 21 éves, Batiz Juliánna ref. 17 éves, Mihalovics István r. kath. 75 éves.

— **Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-utca 4.**

— **A Royal kávéházban** ma és a következő napokon Pongrácz Lajos és Oláh Rudi, az elhunyt Rudolf trónörökös volt udvari zenésze teljes zenekarával hangversenyez.

— **A legszebb, legtisztább** és legújabb kiadású ódon tankönyvek felárért már most kaphatók Aezél Henrik antiquariumában, Pi ez-utca, a ref. kistemplommal szemben. — Telefon 575. Vidéki megrendelések pontosan elintéztetnek.

— **Iskolakönyveit,** mindenféle papír, író- és rajzszerszükségletét legolcsóbban Csáthy Ferencnél szerezheti be. Egyház-tér 2. szám.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

TÁVIRATOK.

Merénylet egy hadbiztos ellen.

Postán küldött pokolgép.

Kassa, augusztus 24. Rémregénybe illő eset tartja izgatottságban a város lakosságát. Mátyás Zoltán százados hadbiztos ma reggel egy becsomagolt fadóbozot kapott postán. A feladóbárcán egy budapesti ékszerész neve volt feltüntetve. Dacára annak, hogy a doboz zár volt, a csomagban a hadbiztos nem találta a kulesot. Kules hiányában késsel fészegetni kezdte a dobozt, — mely egyszerre csak fölrobbant. A robbanás oly erős volt, hogy a ház ablakai bezuzódtak és az asztal, melyen a doboz állt, izzé-porrá zuzódott. A századosát mindazonáltal nem érte annyira a robbanás ereje. Arcán és kezén szenvedett sulyos, de nem életveszélyes sérüléseket. A megsebesült századosot a katonai kórházba szállították. A merénylet eredetét és okát nem tudják. Az udvarban azt beszélnek, hogy a pokolgép-merényletet egy fővárosi asszony tervezte a százados ellen. A kassai rendőrség szigorú vizsgálatot indított. Nyomozást folytat az ismeretlen merénylő után a fővárosi rendőrség is.

Katonai egyezmény a monarchia és Románia között.

Budapest, augusztus 24. A New-York Herald című amerikai lap azt jelenti konstantinápolyi kelettel, hogy Ausztria-Magyarország és Románia között titkos katonai egyezmény van készülóban és erre nézve a tárgyalások a legnagyobb titokban már megkezdődtek.

A krétai kérdés.

Konstantinápoly, augusztus 24. A nagyvezér, a külügyminiszter, a beügyminiszter és a közmunkaminiszter ma megfogják beszélni a krétai védőhatalmak jegyzékére adandó válasz szövegét, melyet holnap a minisztertanács elé terjesztenek és azután valószínűleg eljuthatnak a hatalmakhoz. Hire jár, hogy a kollektív jegyzékében, melynek szövegét még mindig titokban tartják, van egy mondat, melyben a hatalmak utalnak arra, hogy Kréta esatlakozása Görögországhoz a jövőben mégsem lesz elkerülhető. A porta tiltakozni fog a jegyzék eme passzusa ellen.

Nagy hajókatasztrófa.

Budapest, augusztus 24. Ide érkező táviratok szerint Montevideo közelében a Kolumbra nevű személyszállító hajó összeütközött a Slezio nevű gőzössel. A Kolumbria elsüllyedt, 200 utas a vízbe fullt. A hajó kapitánya öngyilkosságot akart elkövetni, de megakadályozták. A másik hajó is megsérült.

Öngyilkos banktisztviselő.

Daruvár, augusztus 24. Nottér Aladár budapesti banktisztviselő itteni szállodai lakásán agyonlőtte magát. Okát nem tudják.

Spektor mindenütt.

Budapest, augusztus 24. A fiumei rablőgyilkosság főhőse, Spektor utáni hajsza kezd már neveltségessé válni. A Körösmezőn elfogott idegenről kiderült, hogy az nem Spektor, hanem tényleg Romanó Angeló római artista. Ma délben Zimonyból jelentették, hogy Spektor ott elfogták. Később azonban kiderült, hogy az illető egy ártatlan kucséber.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Rubos Árpád bűnpöre.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Ismeretes neve van a színművészetben Rubos Árpádnak. Néhány évvel ezelőtt énekes-színész és rendezője volt a Magyar Színháznak, azután vidékre került, mint a

kolozsvári Nemzeti Színház helyettes igazgatója. Megfordult még több vidéki társulatnál, így a debreceninél is. Mindenütt szerették a kollégái is, a közönség is és ugylátott, hogy színészalkalmat, meg szeretetreméltósága karrierré fejleszti a pályáját. Rubost azonban minden lépésében a könnyelműség vezette, könnyelműen bánt a pénzzel is, sőt a más pénzével is és ezen az uton odáig jutott, hogy bucsut kellett mondania a színpadnak.

A tehetséges színész ettől az időtől kezdve fokról-fokra súlyodt. Vándorolt egyik városból a másikba, régi jó embereinek elősködött, a szíveségeket azonban, amelyeket igénybe vett, szélhámosokkal igyekezett értékesebbé tenni a maga részére. Néhány koronán fordult meg mindig a becsülete, a tisztessége és efféle apró könnyelműségeken, koronákon játszott el a karrierjét, az energiáját és az életkedvét.

A múlt év októberében elvetődött Móricz Pál lapszerkesztőhöz. Néhány koronát kért kölcsön Móricz Páltól, mint régi ismerősétől, aki annyira megszánta az elesett embert, hogy magánál tartotta azzal a szándékkal, hogy addig nem ereszti tovább, míg lassan-lassan talpra nem áll.

Rubos hálásan vette igénybe Móricz Pál vendégszeretetét és kis szíveségekkal igyekezett megszolgálni. Móricz Pál egy ízben megkérte, hogy 160 koronát adjon fel a postán. Rubos azonban meghamisította a postautalványt s csak 6 koronát tett postára. Egy ízben 6 koronát adott át neki Móricz Pál azzal a megbízással, hogy egy ruha tisztítási árát fizesse ki. Rubos egyszerűen megtartotta a pénzt.

Mikor Móricz Pál rájött a szélhámos-ságokra, kiadta a színész útját, aki erre Budapest felé vette az útját. De még azután is visszaélt Móricz Pál barátságával. Beállított egy képviselőhöz és Móricz Pál nevében husz koronát csalt ki. Ugyanezt tette Gödöllőn, ahol Kulikay Elemértől vasalt ki husz koronát.

Mikor már nagyon felszaporodtak Rubos csínytevésai, Móricz Pál a hatóságokhoz fordult segítségért. Rubos tudomást szerzett a feljelentésről, mire elutazott Fiuméba azzal a szándékkal, hogy végleg bucsut mond Magyarországban Fiumében véletlenül kezébe került a saját körözölevele, ami annyira elkészerítette, hogy a Fiuméből Abbáziába vezető uton magára lőtt. A golyó súlyosan megsebesítette és néhány hétig tartott, míg a fiumei kórházban kigyógyították. Csalás és közokirathamítás miatt emelt vádat az ügyészség Rubos ellen, aki fölött ma ítékezett dr. Jammiczky bíró elnöklésével a budapesti büntető törvényszék. A vádat dr. Buró ügyész képviselte.

A törvényszék hét hónapi fogházra és 60 korona pénzbírságra ítélte el a szerencsétlen embert.

§ Egy év helyett három havi fogház. Ismeretes a közönség előtt Keresztesi Gasparik Antal volt órásmester ügye, kit pár hónappal ezelőtt hatóságelleni rágalmazásért a járásbíró egy évi fogházra ítélte. A szokatlanul szigorú ítélet annak idején nagy feltűnést keltett. Az ítélt felebezett és az ügyel második fokban ma foglalkozott a debreceni törvényszék büntető tanácsa Hoffmann József elnöklete alatt. A törvényszék az első bíróság ítéletét, megváltoztatta és Gasparik büntetését három havi fogházra szállította le. Gasparik azonban még ez ellen is felebezett.

A „DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Degenfeld-tér 2. sz.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

„Nem titkolhatom el sem magam, sem kegyed előtt, azon szent meggyőződésemet, hogy emberi számítás szerint, ha kegyednek sikerül ezen összeköttetés természetét kikutatni, az igazság bebizonyítása által férje ártatlanságát is felderíti”.

„Becsületes ember létemre, köteles vagyok ezt elismerni. De éppen becsületes ember lévén, szintén köteles vagyok azt is kijelenteni, hogy még nagy jutalma kilátása dacára sem vagyok képes lelkiismeretesen ajánlani, hogy kockáztassa azt, amit kockáztatni kénytelen, ha Miserrimus Dextert vizionlátja”.

„E nehéz és kényes ügyben nem vállalom magamra a felelősséget. A végső, döntő határozat öntől függ. Csak egy nagy kegyre kérem még fel: tudassa velem, amint már önmaga tudni fogja, mire határozta el magát”.

A nehézségek, melyeket érdemes levelezőm utamban látott, nekem nem voltak nehézségek. Nem bírtam Playmore ur itézi, rendszeres szellemével. Elhatározásom meg volt állapítva, még mielőtt végig olvastam levelét.

A Franciaországba vezető posta másnap indult, a határon átvindó. Volt még egy hely számomra, még pedig a conductor védelme alatt, ha kiakarom bérelni.

Anélkül, hogy egy élőlénytől tanácsot kértem volna, meggondolatlanul, az első impulzusnak engedve, kibéreltem a helyet.

XXXVIII. FEJEZET.

Hazafelé utazva.

Ha a saját hintómban utaztam volna hazafelé, ezen elbeszélés hátralevő fejezetei soha sem iratnak meg. Mielőtt egy óra hosszat utban lettünk volna, kiszóltam volna a kocsisához, hogy forduljunk vissza amerre jöttünk.

Ki lehet mindig határozott?

E kérdést téve, csak a nőkről szólok, nem férfiakról. Határozott voltam, midőn Playmore ur itései és aggályai nyomtalanul hangzottak el fülemben; határozott anyósom érvei ellenében; határozott, midőn a francia postán jegyet váltottam. Még tíz percig, miután a koresmaajtótól elindultunk, bátorságom kitartott, azután elhagyott.

Önmagamban szidni kezdtem magamat. „Te nyomorult, — gondolám, — elhagyta férjedet”.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 24.

Buzakinálát mérsékelt vételkedv jó. Bágyadt irányzat mellett 70,000 métermázsa került forgalomba 10—15 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül rozs és zab 5 fillérrel olcsóbb, a többi nyugodt. — Idő: változó.

Buza októberre	13:56—57
Buza áprilisra	13:66—67
Rozs októberre	9:66—67
Zab októberre	7:34—35
Tengeri júliusra	0:00—00
Tengeri augusztusra	0:00—00
Tengeri májusra	7:08—09
Répece augusztusra	13:85—95

Intézeti fehérnemű Kardos Lászlónál, Kossuth-utca 9.

Fü ingek, sifonból	2:60 korona.
Fü hálókötők, sifonból	3:20 korona.
Fü lábravalók, pamutvászon	1:80 korona.
Fü lábravalók, félvászon	2:— 2:20 korona.
Fü lábravalók, croise	2:40 korona.
Leányingek, sifonból	2:— 2:40, 2:80, 3:20 korona és feljebb.
Leányingek, vászonból	3:—, 3:40, 4:40, 4:80 korona és feljebb.
Leánybugyogók, sifonból 1:50, 1:80, 2:—, 2:40 korona és feljebb.	
Leánybugyogók, barchentből	1:80 korona és feljebb.
Leány szoknyák, barchentből	2:10 korona és feljebb.
Leány szoknyák, sifonból 2:20, 2:60, 3:30, 4:— korona és feljebb.	
Leány hálókötők, sifonból	2:50 korona és feljebb.
Leány hálókötők, sifonból	3:20, 3:40, 3:60 korona és feljebb.
Zsebkendők	12 fillértől feljebb.
Matracok	11— koronától feljebb.
Paplanok	6:80 koronától feljebb.

Ágyterítők, asztalneműek, ágyneműek, törülközők, alsóderekak, fü gallérok, kézelők és más szükséges dolgok.

Elsőrendű minőség. Telefon 113.

ALAPITTATOTT 1831

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kónes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAGATÓSÁG.

LOHR MÁRIA

ezelelti KRONFUSZ

CSIPKE-, VEGYTISZTÍTÓ ÉS KELME FESZŐ

BUDAPEST, VIII., BAROS-U. 85.

FIÓKOK:

IV., Eskü-ut 6. sz. V., Harmincad-u. 4.

(Klotild-palota.)

VI., Andrássy-ut 16.

VIII., József-körut 2.

IX., Teréz-körut 39.

X., Kálvin-tér 9.

V déki megbízások gyorsan és gondosan teljesítetnek.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéldedők, vérszegények lábadozók részére. ETVÁGYGERJESZTŐ, IDEG-ERŐSÍTŐ, VÉRJAVÍTÓ SZER. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Az iskolai év kezdetén

ajánlunk:
leány- és fiú fehérneműeket,
zsebkezdők, harisnyák, paplan,
matrác, ágy fehérneműek és
flanelltakarókat
nagy választékban, jutányos áron

Donogán és Somossy
Debreczen,
Kistemplom-bazár.

Villamos világitást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyáak, kastélyok saját üzemi berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Plac-u. 77.
Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási ferrás.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS-GYÓGYEREDMÉNYEKA APTAMÁSI LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és belső talmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Telefon 468. sz.

Főter 69., Megyeházzal szemben.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok mindenemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindenemű kész ablakokban, ugyszintén képkeretekben, stb.

Megakadályozza a hajhullást!

Megakadályozza a korpaképződést!

Erősíti a hajnövést!

Éleszti az idegeket!

DR. DRALLE NYIRFA-HAJVIZE

a legnemesebb és legtermészetesebb fej- és hajviz.

DRALLE GYÖRGY, HAMBURG.

Nagybani raktár Ausztria-Magyarország részére: M. Hoffmann & Co., Tetschen a. d. E.

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és színes ruhavásznait

mosó és gyapju Dalaint borduros mosó árut hazai gyártmányu **fehérneműeket**, katonokat férfi és női keztyűket és harisnyákat, Siffon vászon és asztalneműket nyári takarót és paplanokat.

Napernyők minden árban.

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szólg 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást kerest — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Szépem“, „Kálmándi“, „Zugló“ jeligére.

Karozagujfalusi. Levelét csak ma kaptam meg, sajnos, bizonytalan ideig nem vagyok debreceni lakos. Visszajövet, e lap hasábjában jelezni fogom Debreczenben léteimet.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni uri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda“ jeligére kérek.

Komoly iparos elvenne 18—23 éves leányt vagy gyermektelen özvegyet 2000 korona hozománnyal. Leveleket „Barna legény“ jeligére a kiadóba kérek.

Feltétlen uri ember hasonló urhölgy komoly ismeretségét óhajtja. Levelet „Kéelmes sétatartner“ jeligére a kiadóba kér.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félégyházynál. Villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarkon. 6

Írásbelli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember vállal. Cím a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Grels Izidor és Juha János, Sáp községéből (Bihar m.) hajlandó a venni szándékozóknak, helybe szállítva, cserepét 28 koronájával adni.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes áron vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebbi könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Blattner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cím a kiadóban.

Udvari lakás, két-két szobás, előszobával, konyha, kamara, pince és fűskamarával, az egyik minden órán kiadó, a másik november 1-re. Az udvarban jó víz. Egymalom-u. 5. sz.

Kereslet.

Keresek hasznóherbe, minél hosszabb időre és azonnali átvételre egy 150—200 holdas és egy 4—500 holdas, kellő gazdasági épületekkel, lakóházzal ellátott, jóminőségű kis birtokot Debreczenhez lehetőleg közel, mindenesetre vasuti vonal mentén. Tiszácsége, 1909 augusztus hó. **Szabó Gábor,** főjegyző.

Vasárnap délután egy fehér napernyőt a kisvonaton felejtettem. Kérem megtalálóját, szolgáltatassa be e lap kiadókivatalába, hol jutalomban részesül.

Ügyes kárptos munkavezetőnek, valamint egy kárptos raktárnoknak felvétetik Killer Ede butorgyárosnál.

Árva leány, feltétlenül tisztességes, azonnali alkalmazást és igazi otthont nyerhet — mint mindenek — keresztyén uri családnál. Cím a kiadóban.

Eladás.

Egy jókarban levő gyermekkoosi és egy függőlámpa eladó. Cím: Péterfia-utca 53.

Bihar-Díószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy jókarban levő zongora eladó. Cím a kiadóban.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

SKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhetőek:

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők. Papanok, matrácok, ágylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyađu Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

A „Gyöngyvirág Crème“

az arckréme gyöngyvel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Simává, fehérré s üdévé teszi az arc bőrt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában. DEBRECEN.

Szőlő és borterme-
lők figyelmébe!

Báró Györffy Miklós

hordógyárosnál

Nap-u. 4. sz.

Elsőrendű minőségű hordók 25 literestől 20 hektóliterig állandó nagy raktára, továbbá zsiroshordók, javításokat gyorsan és pontosan eszközölk. Kivánatra megjelenek

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeld-tér 8. szám** vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitó és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stb.iek vegytisztítását és festését. **Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőket és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

HIRDETÉSEK
fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.